

Výročná správa Nadácie Pontis za rok 2003

Poslanie:

Posilňovať demokraciu prehľbovaním občianskeho povedomia a výmenou skúseností na Slovensku aj v zahraničí.

Vízia:

Slovensko s rozhl'adenými občanmi, ktoré aktívne vystupuje na medzinárodnej scéne a je známe aj vďaka aktívnemu mimovládne mu sektoru.

Príhovor predsedu Správnej rady Františka Ružičku

Sila symbolu – mosty prinášajú slobodu a nové perspektívy, otvárajú nové horizonty, spájajú. To je ich poslanie. Ich zničenie alebo spálenie je symbolom strachu a dôkazom toho, že niečo nie je v poriadku medzi stranami, ktoré kedysi spájali. Nadácia Pontis chce mosty budovať – mosty medzi poznaním a nádejou, medzi občanom a spoločnosťou, medzi tými, čo majú a tými, ktorí potrebujú. Slobodu, voľnosť, poznanie...

Sila slova – slovo dokáže zraniť aj povzbudiť. Motivovať aj sklamať. Premyslený postup a vízia vie ľudí presvedčiť, opak sklamať. Tejto smutnej udalosti sme svedkom dnes a denne, občianska spoločnosť dospieva a dozrieva ako víno. Preto patrí občianskym nadáciám na Slovensku dôležité miesto – vedia a chcú pomôcť. Pontis aj v minulom roku realizoval mnohé programy, ktoré sa usilovali ukázať občanovi, ako využívať nástroje, ktoré mu ponúka demokracia. Bez strachu, odvážne, s rešpektom, ale razantne.

Sila solidarity – most je solidarita. Solidarita s tými, na druhej strane. Slovensko je demokratické, je perspektívne, má potenciál. Je členom NATO a Európskej únie. Slovensko má aj skúsenosti s tvorbou demokracie a jej budovaním. Pamätá si na obdobie, keď bolo odedé v košeli z ostnatého drôtu. Keď mosty k slobode boli spálené a zbúrané. Inštitút občianskej demokracie nadácie Pontis preto posilňuje občiansku dimenziu zahraničnej politiky Slovenska. Aktivizuje sa najmä na poli ochrany ľudských práv v tých krajinách, kde sloboda a demokracia nepatria medzi obľúbené hodnoty štátnej moci.

Sila skutku – cieľom nadácie je pomáhať tým, ktorí túto pomoc potrebujú – preto spolupracuje s vybranými občianskymi združeniami doma, usiluje sa o zapojenie firiem formou filantropie do občianskych projektov, pomáha rozbiehať činnosť nadácií formou pôžičiek, podporuje občianske nadácie v totalitných alebo transformujúcich sa krajinách. O to sa Pontis usiloval v roku 2003 a o to sa bude usilovať aj v roku 2004.

„Exitus acta probat“ – vážený čitateľ, obráť list a posúď s nami.

Pôžičkový program pre mimovládne organizácie

Poslanie a ciele programu

V rámci tohto jedinečného programu poskytujeme mimovládnym organizáciám (MVO) pôžičky ako nový nástroj na podporu ich finančnej udržateľnosti a stability. Dostupnosť pôžičiek pre MVO znamená príležitosť diverzifikovať zdroje, znížiť závislosť od grantov, a tiež odhaliť vlastné rezervy organizácie. V neposlednom rade rozhodnutie uchádzať sa o pôžičku je zväčša jedným z krokov k vylepšeniu finančného manažmentu a zavádzaniu mechanizmov strategického plánovania.

Veľmi dôležitým cieľom programu je podpora samofinancujúcich aktivít MVO, ktoré prinášajú nielen dodatočné finančné zdroje, ale aj obchodné myslenie, potrebné pre budovanie partnerstiev medzi zástupcami neziskového a podnikateľského sektora.

Výsledky tohto programu budú prezentované zástupcom bankového sektora s cieľom presvedčiť ich o dôveryhodnosti MVO ako profitujúcich a málo rizikových klientov bánk.

Produkty – pôžičky na samofinancovanie a prekleňovacie pôžičky

Pôžičky na samofinancovanie umožňujú získať kapitál na „naštartovanie“ samofinancujúcich aktivít, ako aj dodatočné zdroje na ich rozšírenie. Pomocou prekleňovacích pôžičiek je možné vykryť dočasný nesúlad príjmov a výdavkov, či predísť prerušeniu alebo omeškaniu aktivít. Súčasťou poskytovania pôžičiek je asistencia pri príprave žiadosti, rovnako ako konzultácie pri vypracovaní podnikateľského plánu.

Pridaná hodnota

Pri pôžičkách, ktoré poskytuje Nadácia Pontis, nejde iba o peniaze. Klienti majú možnosť získať skúsenosti s pôžičkovým procesom, ktoré neskôr využijú v bankovom sektore. Skutočnosť, že MVO je schopná splatiť pôžičku, prispieva k jej finančnej dôveryhodnosti.

Každá organizácia, ktorá riadne splatí pôžičku, získa certifikát ako uznanie vyspelému finančnému manažmentu.

Kreditná komisia

Kreditná komisia je zložená z expertov v rôznych oblastiach, ktoré úzko súvisia s pôžičkovým programom. V jej kompetencii je rozhodovanie o udeľovaní pôžičiek.

Členmi Kreditnej komisie sú Dana Mareková (CEPA, Banská Bystrica), Milan Čičel (Integra Consulting, Bratislava) a Arpád Lörincz (I. SNSC).

Rok 2003 v Pôžičkovom programe

V januári roku 2003 sa uskutočnilo prvé stretnutie Kreditnej komisie Pôžičkového programu. Toto stretnutie bolo zároveň prvým krokom k zverejneniu tohto programu. Pre členstvo v komisii sa nám podarilo získať vynikajúcich ľudí, ktorí so sebou prinášajú nielen svoje vedomosti a skúsenosti, ale aj kus srdca a odhodlania.

V roku 2003 sme zorganizovali tri pôžičkové kolá a poskytli pôžičky v celkovej výške 640 000.-Sk. Zo štyroch odsúhlasených pôžičiek boli tri prekleňovacie a jedna na samofinancujúce aktivity. Prvý rok ukázal, že zodpovedný výber organizácií, ktorým sú pôžičky poskytnuté, prináša svoje ovocie – dve pôžičky boli už vrátené jednorázovou splátkou, jedna je riadne splácaná mesačnými platbami a posledná pôžička je splatná až v roku 2004. Jednoducho povedané, zatiaľ máme závideniahodnú návratnosť.

Na začiatku roka sme zorganizovali informačné stretnutia v Košiciach, Banskej Bystrici a Bratislave, na ktorých sme predstavovali ciele projektu, mechanizmy a kritériá na udeľovanie pôžičiek. Na tento účel sme využili aj tlačené a internetové médiá sledované mimovládny sektorom. Počas roka sme boli v kontakte s viac ako stovkou organizácií a poskytli sme konzultácie cca päťdesiatim z nich. Sedem mimovládnych organizácií v tomto roku pripravilo svoj podnikateľský plán s našou asistenciou.

Organizácie podporené v roku 2003

Nezisková organizácia Diecézna charita Banská Bystrica

- prekleňovacia pôžička na umožnenie poskytovania služieb (260 000.- Sk)

Občianske združenie Spoločnosť pre divadlo a film

- prekleňovacia pôžička na realizáciu divadelného predstavenia (20 000.-Sk)

Občianske združenie E-KLUB, záujmové združenie ekonómov

- pôžička na samofinancujúce aktivity – školenia v oblasti účtovníctva MVO, vydanie príručky a vedenie účtovníctva (100 000.-Sk)

Občianske združenie Slovenský helsinský výbor

- prekleňovacia pôžička na prevádzkové náklady (260 000.-Sk)

Naši klienti povedali o pôžičkách

„Sme veľmi radi, že získané zdroje nám naviac priniesli i pocit istoty a víziu úspešnej budúcnosti“, Katarína Puchá, E-klub

„Produkt, ktorý Nadácia Pontis poskytuje, nám veľmi vyhovuje a určite ho budeme využívať aj ďalšie roky“, Dušan Vaník, Diecézna charita Banská Bystrica

„ ...Boli sme zachránení. A moja povest' ako producenta tiež...“, Štefan Kozák, Spoločnosť pre divadlo a film

Program firemnej filantropie

Od vzniku Nadácie Pontis bolo jej poslaním posilniť vnútorné fungovanie neziskových organizácií (prostredníctvom grantov, odborného poradenstva), zamerať sa aj na vonkajšie prostredie, v ktorom neziskové organizácie pôsobia a budujú partnerstvá v rámci ich komunit. Pomáhať firmám manažovať realizáciu ich filantropických zámerov je integrálnou súčasťou poslania nadácie. V čase zmien v podnikateľskom i legislatívnom prostredí Nadácia realizuje programy:

Projekt Via Bona Slovakia 2002

Projekt Via Bona Slovakia sa začal v roku 1998 myšlienkou vyjadriť poďakovanie a verejné uznanie podnikateľom a jednotlivcom, ktorí realizujú darcovstvo pre blaho komunity a o existencii ktorých sa verejnosť len málokedy dozvie. Po prvých dvoch ročníkoch cien, udelených v roku 1998 a 1999, sme nadviazali na prerušenú tradíciu predovšetkým z dôvodu šírenia myšlienky spoločenskej zodpovednosti firiem. Záštitu nad cenou prevzal prvý prezident SR Michal Kováč, veľvyslanec USA na Slovensku Ronald Weiser a minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ľudovít Kaník. Súťažilo sa v piatich kategóriách: hlavná cena, cena za dlhodobé partnerstvo, cena za podporu verejnoprospešnej činnosti v regióne, cena za odvahu podporiť inovačný projekt a čestné uznanie pre jednotlivcov.

Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo dňa 23. júna 2003 v Hoteli Carlton za prítomnosti 240 predstaviteľov podnikateľského, spoločenského, politického a mimovládneho sektora. Slávnostného aktu sa zúčastnila i Wendy Luers, iniciátorka myšlienky Cien firemnej filantropie v Čechách, Poľsku a na Balkáne. Vyhlásení víťazi a držiteľia čestných uznaní v jednotlivých kategóriách získali diplom a kresbičky, ktoré vytvorili rómske deti zo základnej školy v Jarovniciach pod vedením Jána Sajka. Víťazi v jednotlivých kategóriách, tí, ktorí ich nominovali a členovia výberovej komisie boli pozvaní na raňajky v rezidencii Ronalda Weisera, veľvyslancu USA na Slovensku.

Vít'azi ceny VIA BONA SLOVAKIA 2002

Hlavná cena Via Bona 2002

ING Group – získava hlavnú cenu za nadviazanie na tradíciu pôsobenia holandských nadácií na Slovensku, za odvahu otvoriť cestu novému partnerstvu podieľaním sa na spoluzaložení nadácie Socia a spojenie filantropického smerovania banky s podporou napĺňania poslania nadácie. Nadácia SOCIA v súčasnosti spravuje Charitatívny fond LION, ktorého majetok tvoria dary od ING Bank a poisťovne Nationale – Nederlanden.

Cena za dlhodobé partnerstvo

Poradca podnikateľa, s.r.o.- za vytvorenie a podporu firemnej nadácie Rozum a cit, pomáhajúcej opusteným deťom umožniť prežiť detstvo uprostred pestúnskej starostlivosti.

Cena za podporu verejnoprospešnej činnosti v regióne

U.S.Steel Košice, s.r.o. – za všestrannú podporu ekonomického a sociálneho rozvoja Košíc a východného Slovenska.

Cena za odvahu podporiť inovačný projekt

Whirlpool Slovakia, s.r.o. – za projekt Detský čin roka, ktorý motivuje žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl k šíreniu dobra v našej spoločnosti a vzájomnej spolupatričnosti.

Cena a čestné uznanie pre jednotlivcov

Ing. Vladimír Ščrbánovský z Košíc – za nezištné poskytovanie služieb pacientom združeným v Klube cystickej fibrózy

Ďalšie ocenenia vo forme čestných uznaní získavajú:

Čestné uznanie za podporu verejnoprospešnej činnosti v regióne:

TESCO STORES SR, a.s. – za celoročný projekt Tesco Charita roka 2002 realizovaný v spolupráci s Spoločnosťou priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

Philip Morris Slovakia, s.r.o. – za komunitný projekt Zelené mesto, motivujúci obyvateľov v Bratislave zaujímať sa o prostredie v ktorom žijú a prispieť k jeho revitalizácii.

Čestné uznanie za dlhodobé partnerstvo:

IQ Servis a.s., Košice za dlhodobú spoluprácu so Združením príbuzných a priateľov Radosť v Košiciach a spoločný projekt “Duševné zdravie si chráň“.

Spoločnosť Orange Slovensko – za dlhodobú spoluprácu s občianskym združením Návrat a profilovanie sa v téme zmeny systému starostlivosti o opustené deti v detských domovoch a spoluprácu s ETP – Centrom pre filantropiu na programoch regionálneho rozvoja.

Čestné uznanie za odvahu podporiť inovačný projekt:

ISSO, s.r.o. , Prievidza – za spoluprácu s OZ Človek v ohrození pri realizácii projektu „Pomoc krajským komunitám Slovákov v zahraničí“
EuroTel Bratislava, a.s. – za zavedenie špeciálnych SMS pre sluchovo postihnutých občanov a za dlhodobú spoluprácu so Slovenským zväzom pre sluchovo postihnutých.

Čestné uznanie (jednotlivci)

RNDr. Peter Paľaga - za finančnú, materiálnu a strategickú pomoc Občianskemu združeniu Návrat.

JUDr. Martin Krivák – za podporu projektu vystúpenia sluchovo postihnutých detí z celého Slovenska v divadle Aréna

Pod'akovanie

Via Bona je po latinsky „dobrá cesta“. Úprimne ďakujeme všetkým, ktorí nad cenou prevzali záštitu, sponzorom ceny Citibank (Slovakia) a.s., Fordovej Nadácii, C. S. Mott Foundation, Foundation for a Civil Society a United States Agency for International Development ako aj všetkým partnerom podujatia. Naše pod'akovanie patrí aj výberovej komisii, víťazom a oceneným, ale aj všetkým Vám, ktorí pomáhate tvoriť príbehy o tom, ako sa na tejto dobrej ceste stretávajú darcí a obdarovaní, aby spoločne vytvorili čosi pekné a užitočné pre iných.

Program malých grantov Svetovej banky, 2003

Nadácia Pontis administrovala Program malých grantov Svetovej banky na Slovensku. Hlavným zámerom programu bolo zvýšiť schopnosť mimovládnych organizácií efektívne reprezentovať záujmy okrajových skupín spoločnosti pre formulovanie a presadzovanie verejných záujmov a podieľanie sa na správe vecí verejných. Program malých grantov bol vyhlásený 28. marca 2003 a boli realizované tri informačné stretnutia v Banskej Bystrici, Košiciach a v Poprade, na ktoré boli pozvaní zástupcovia mimovládnych organizácií z miestnych regiónov. Stretnutí sa zúčastnilo 33 poslucháčov. Stretnutia tak zabezpečili šírenie informácií o programe, ktorý dával neziskovým organizáciám možnosť získať finančné prostriedky na projekty, ktoré podporujú sociálne slabé skupiny na Slovensku.

V programe bolo prerozdelených 45 000 USD. Do programu sa ku dňu uzávierky 28. apríla 2003 zapojilo 71 projektov, z ktorých do hodnotenia postúpilo 66 projektov v celkovej hodnote 322 872 USD. Na základe odporúčania Výberovej komisie, Svetová banka odsúhlasila 16 projektov s priemernou hodnotou grantu 3 000 USD. Projekty boli rozdelené do nasledovných skupín: Rómska komunita, Občania zdravotne postihnutí, Znevýhodnená skupina detí a mládeže, Skupina znevýhodnených žien, Drogy a iné.

Zoznam podporených projektov:

„ARABESKA“ Slovenská spoločnosť pre rozvoj špeciálnej gymnastiky, športu a tanca mentálne postihnutých, Nitra

Projekt: „Gymnastika pre všetkých“

Grant: 4 500 USD

SLONAD Nitra - Centrum Slniečko, n.o, Dolné Štitáre

Projekt: „Bitka vysvedčenie nezmení!“

Grant: 1 000,- USD

OZ rodičov a priateľov detí s kombinovaným postihnutím – ISKIERKA, Trnava

Projekt: Chránené dielne

Grant: 5 000,- USD

Nadácia Krajina harmónie, Žilina

Projekt: Jašidielňa 2003

Grant: 1 000,- USD

OZ ELLIS, Brezno

Projekt: Socializácia detí so špeciálnymi potrebami

Grant: 3 000,- USD

Spoločnosť priateľov detských domovov - Úsmev ako dar, Bratislava
Projekt: Preškolovalacie kurzy rizikovej skupiny mladých ľudí
Grant: 3 000,- USD

PAHOROK, n.o., Bohunice
Projekt: Dielne pre pracovnú terapiu
Grant: 3 000,- USD

SOCIA - Nadácia na podporu sociálnych zmien, Bratislava
Projekt: Podpora systémových zmien v oblasti sociálnych služieb
Grant: 3 000,- USD

OZ ODYSEUS, Bratislava
Projekt: Pomoc užívateľom drog a osobám pracujúcim v sex-biznise
Grant: 4 000,- USD

OZ Truc Sphérique, Žilina
Projekt: Ateliér bez bariér
Grant: 2 000,- USD

Nová Nádej Slovensko, Bratislava
Projekt: Sociálna práca s deťmi a mládežou priamo v teréne.
Grant: 2 000,- USD

OZ ROSS - Združenie pre rozvoj sociálnych systémov, Banská Bystrica
Projekt: Všetci ľudia majú právo pracovať
Grant: 2 500,- USD

Výberový vzdelávací spolok (VVS), Bratislava
Projekt: Vzdelávanie v rámci VVS pre rómskych študentov, ktorí študujú na niektorej univerzite na Slovensku
Grant: 3 500,- USD

Nadácia HELP, Bratislava
Projekt: Malé tábory
Grant: 2 500,- USD

Slovenský skauting, Bratislava
Projekt: Búranie múrov – Rozvoj rómskeho skautingu
Grant: 3 000,- USD

Nadácia Milana Šimečku, Bratislava
Projekt: Pracovné stretnutia pre sociálnych terénnych pracovníkov
Grant: 2 000,- USD

Rozdelenie podporených projektov podľa cieľovej skupiny:

Zdravotne postihnutí občania:	6 projektov
Rómska komunita:	3 projekty
Znevýhodnená skupina detí a mládeže:	3 projekty
Drogovo závislí:	2 projekty
Iné:	2 projekty

Zoznam podporených projektov podľa sídla organizácie:

Bratislavský kraj:	8
Trnavský kraj:	1
Nitriansky kraj:	3
Žilinský kraj:	2
Banskobystrický kraj:	2

Program Inštitútu občianskej diplomacie

Poslanie a ciele:

Program Inštitút občianskej diplomacie (IOD) vznikol na báze našich predošlých projektov na Balkáne a vo východnej Európe. Je vyjadrením hodnotovej orientácie nadácie Pontis. Tá vychádza z historickej skúsenosti Slovenska pod komunistickým režimom a z budovania občianskej spoločnosti po roku 1989, pri ktorej hrala dôležitú úlohu pomoc USA a západnej Európy. Nadácia Pontis chce pokračovať v tejto misii voči ďalším štátom Európy a sveta, ktorých občania zatiaľ ešte nežijú v slobode a demokracii. Cieľom Inštitútu je pomáhať občianskym hnutiam vo vybraných cieľových krajinách a súčasne spoluvytvárať povedomie o potrebe tejto solidarity doma na Slovensku, ale aj v rámci EÚ.

Do leta 2003 nadácia investovala do budovania kapacity programu, kým sme začali realizovať nové rozvojové projekty v menšom počte krajín, ale s dlhodobejšou perspektívou (**Bielorusko, Kuba a Srbsko**). V priebehu roku 2004 by k nim mal pribudnúť aj **Uzbekistan**. Projekty sú zamerané prevažne na podporu demokratizácie, budovania občianskej spoločnosti, aktivizmu mládeže a posilňovania kapacít mimovládnych organizácií, ktoré sa zapájajú do verejnej politiky. V cieľových krajinách dnes patríme k najaktívnejším slovenským MVO. Prostredníctvom verejných debát a vystúpení v médiách sa popri tom snažíme zvýšiť aj povedomie slovenskej verejnosti o situácii v týchto častiach Európy a sveta.

Domácim cieľom programu IOD je rozvíjať občiansku dimenziu zahraničnej politiky a rozvojovej pomoci SR. V priebehu roku 2003 sme iniciovali *Protestné listy* slovenských politikov a osobností verejného života diktátorom Fidelovi Castroví a Aleksandrovi Lukašenkovi. Spolu s OZ *Človek v ohrození* sme v septembri vyhlásili zbierku pre politických väzňov na Kube, pričom doterajší výťažok cez 35 tisíc Sk dopravíme ich rodinám na Kube. Pod záštitou poslancov Lászlo Nagya a Jána Figel'a sme na Deň ľudských práv (10. decembra 2003) na pôde parlamentu zorganizovali jedinečnú diskusiu politikov, diplomatov a MVO na tému "*Ľudské práva v bilaterálnych vzťahoch SR s totalitnými režimami*". Vďaka programu IOD je Nadácia Pontis aktívnym členom Platformy MVRO, ktorá sa aktívne podieľa na tvorbe mechanizmu oficiálnej slovenskej rozvojovej pomoci (Slovak Aid).

Za veľkú výzvu po máji 2004, keď sa Slovensko začlení do EÚ považujeme **otázku európskeho susedstva na východe** (Bielorusko, Ukrajina, Moldavsko), vnútropolitický vývoj **na západnom Balkáne** (Srbsko a Kosovo), ako aj v nestabilnom regióne strednej Ázie (Uzbekistan) a v poslednom totalitnom režime v západnej hemisfére (Kuba).

Bielorusko

Nadácia Pontis sa angažuje v Bielorusku od roku 2001, keď poskytovala školenia a technickú pomoc pro-demokratickým a mládežníckym organizáciám pred dôležitými prezidentskými voľbami, ktoré po rôznych manipuláciách opäť vyhral posledný európsky diktátor Alexander Lukašenko.

Po ročnej príprave sme v roku 2003 začali realizovať nový projekt zameraný na posilnenie nezávislých analytických inštitúcií a reformného zázemia v Bielorusku. Projekt má za cieľ rozšíriť sieť demokratických štruktúr, zlepšiť spoluprácu MVO s poprednými *think tankami* v Minsku a pripraviť odborné zázemie pre politickú alternatívu k súčasnému autoritárskemu režimu, ktorý na jeseň 2004 čakajú kľúčové parlamentné voľby. Ako ukázala študijná cesta šiestich reprezentantov bieloruských analytických centier v novembri 2003 v Bratislave, príbeh o procese reforiem a demokratickej transformácii na Slovensku po roku 1998 ponúka našim partnerom v Minsku množstvo inšpirácie a podnetov.

Ďalší projekt, ktorý sme začali realizovať v Bielorusku, má za cieľ pracovať s niekoľkými mladými lídrami a MVO na rozšírení siete demokratických štruktúr a aktívnych mladých ľudí v krajine pred parlamentnými voľbami na jeseň 2004. Do projektu, ktorého náplňou sú tréningy, konzultácie a študijné cesty na Slovensko, budú zapojení odborníci z rôznych sektorov a regiónov Bieloruska. Hlavný dôraz program kladie na zlepšenie komunikácie, budovanie koalícií a schopnosť spolupracovať, a rozvoj ľudských zdrojov potrebný na posilnenie ich základne.

Srbsko

Nadácia Pontis pôsobila v Srbsku od roku 1999, keď spolupracovala so študentským hnutím *Otpor!* pri budovaní ich regionálnych štruktúr v čase ich protestov proti Miloševićovmu režimu. Bola zapojená aj do tzv. Bratislavského procesu spolupráce medzi slovenskou vládou a MVO (1999-2000), ktorý sa ukázal ako veľmi prospešný pre obe strany a ich snahy v Srbsku.

V roku 2003 uskutočnila Nadácia Pontis dve krátke hodnotiace cesty do **Srbska a Čiernej Hory** - na jar vďaka cestovnému grantu od SIMS/UNDP, v lete vďaka grantu kanadskej rozvojovej agentúry CIDA/ODACE. Výsledkom boli nové projekty nadácie v oblasti aktivizovania mládeže, budovania občianskej spoločnosti, zvyšovanie kapacít MVO a rozvoja miestnych komunít. Ťažisko programu sa presunulo na lokálnu úroveň do chudobných oblastí stredného a východného Srbska (napr. Smederevo, Smederevska Palanka), kde je slabá prítomnosť zahraničných donorov a vážne sociálne problémy (vysoká nezamestnanosť, veľa utečencov, resp. prisídlencov z Kosova).

V apríli 2003 sa uskutočnila týždňová študijná cesta 12 predstaviteľov MVO z Čiernej Hory do Bratislavy. V rámci *Montenegro Advocacy Program (ORT/USAID)*, s ktorým spolupracujeme už druhý rok po sebe, prišli zbierať skúseností od popredných slovenských MVO v oblasti verejnej politiky, informačných kampaní a obhajoby vo verejnom záujme (advocacy). Študijnú cestu hodnotili ako veľmi úspešnú a inšpiratívnu: napr. viedla k iniciovaniu novej legislatívy pre telesne postihnutých v čiernohorskej Podgorici.

V priebehu jesene 2003 sme na základe poverenia slovenskej Platformy MVRO a kanadského programu CIDA/ODACE vypracovali štúdiu o zámeroch slovenských MVO v Srbsku a Čiernej Hore, ktorý obsahoval aj odporúčania pre *Country Strategy Paper (CSP)* pre túto krajinu. Väčšiu časť odporúčaní Ministerstvo zahraničných vecí SR akceptovalo a zohľadnilo v konečnom texte CSP. Prvé grantové kolo oficiálnej rozvojovej pomoci SR pre Srbsko a Čiernu Horu, ktorá sa realizuje cez novozaložený vládny *Fond Bratislava-Belehrad*, bolo vypísané na jar 2004.

Kuba

Program na **Kube** vychádza z misie našej nadácie pomáhať občianskym skupinám v tých štátoch sveta, ktorých občania ešte nežijú v slobode. Disidentské hnutie na Kube je v mnohom podobné tomu z čias komunistického režimu v bývalom Československu pred rokom 1989. Inšpirovalo sa jeho príkladom (petícia *Projecto Varela*) a veľmi si cení prejavy morálnej solidarity zo strednej Európy.

Projekt na Kube je zameraný na technickú pomoc disidentskému hnutiu pri budovaní občianskeho povedomia v širšej komunite. Po marci 2003, keď režim Fidela Castra uväznil 76 disidentov a nezávislých novinárov, bol doplnený o humanitárnu časť, keď nadácia Pontis spolu s OZ *Človek v ohrození* iniciovali **verejnú zbierku** pre rodiny politických väzňov na Kube. Z doterajšieho výťažku zbierky (90 tisíc Sk) sa podporilo 16 rodín v rôznych častiach ostrova.

1

V januári 2003, keď režim na Kube povolil vycestovať poprednému disidentovi **Oswaldovi Payovi** do Štrasburgu na odovzdanie Ceny Európskeho parlamentu za slobodu myslenia, obe organizácie zorganizovali jeho krátku návštevu Slovenska. V Bratislave ho prijali predseda Národnej rady SR Pavol Hrušovský a štátny tajomník MZV SR József Berényi. Stretol sa aj s bývalými slovenskými disidentami a absolvoval s nimi dlhý rozhovor o ich praktických skúsenostiach z obdobia tesne pred pádom komunizmu v našej krajine.

Táto návšteva, ako aj ďalšie aktivity zamerané na zlepšenie verejného povedomia o stave ľudských práv na Kube prispeli k zmene zahraničnej politiky SR voči Castrovmu režimu v Havane (oficiálny protest ohľadom 76 väzňov svedomia, pozvanie popredných disidentov na recepciu ZÚ SR v Havane). V priebehu roka 2003 sa Slovensko stalo poprednou kandidátskou krajinou EÚ, ktorá sa zaujíma a aktívne monitoruje stav ľudských práv na Kube.

Poradný výbor Inštitútu občianskej diplomacie:

- Ingrid Brocková, World Bank
- Milan Ježovica, Poradca predsedu vlády, Úrad vlády
- Jan Surotchak, Director, International Republican Institute
- Vlado Talian, Hlava 98

Donori za rok 2003:

- The Royal Netherlands Embassy
- European Union
- Freedom House
- UNDP (SIMŠ)
- Foundation for a Civil Society, USA
- Citibank Slovakia
- IRI
- ORT, Montenegro
- World Bank
- The Charles Stewart Mott Foundation
- Kanadské veľvyslanectvo
- Nadácia otvorenej spoločnosti-OSF
- Friends of Slovakia
- Alyson Muzila
- National Endowment for Democracy
- HORIZONT 3000
- Platforma MV RO
- Ford Foundation
- United States Agency for International Development

Štruktúra príjmov za rok 2003 podľa zdrojov

	<i>Príjmy v Sk</i>	<i>% vyjadrenie</i>
Granty	6,539,061	90.37%
Zahraničné súkromné zdroje	2,666,557	
Zahraničné vládne zdroje	3,283,954	
Domáce súkromné zdroje	588,550	
Domáce vládne zdroje	0	
Jednotlivci	0	
Príjmy z činnosti nadácie	174,603	2.41%
Úroky	131,403	1.82%
Výnos z 1% dane z príjmov FO	6,402	0.09%
Verejná zbierka na pomoc rodinám Kubánskych disident.	75,134	1.04%
Ostatné a mimoriadne príjmy	309,626	4.28%
Spolu príjmy ku 31. 12. 2003	7,236,229	100.00%

Štruktúra nákladov nadácie Pontis za rok 2003:

	<i>Náklady v Sk</i>	<i>% vyjadrenie</i>
Administratívne náklady	811,601.38	9.89%
Malé granty Nadácie Pontis	38,609.00	0.47%
Grantový program - Malé granty Svetovej banky	1,744,466.82	21.27%
Grantový program a správa Freedom House fondu	770,339.28	9.39%
Priame programové náklady:		
Pôžičkový program pre MVO	1,301,394.68	15.87%
Via Bona Slovakia 2003	957,350.02	11.67%
Filantropia, Pracovné raňajky	173,865.46	2.12%
Via Bona Slovakia 2004	206,747.20	2.52%
Spoločenská zodpovednosť firiem	100,614.80	1.23%
Inštitút občianskej diplomacie (Bielorusko, Srbsko, Cuba)	1,948,798.73	23.76%
Index udržateľnosti MVO	126,110.60	1.54%
Iné	22,981.60	0.28%
SPOLU	8,202,879.57	100.00%

Nadačné fondy v roku 2003

	<i>v celých Sk</i>	<i>Zostatok v Sk</i>
FREEDOM HOUSE fond		
Grantový program na podporu aktivít MVO v súvislosti s voľbami 2002 (podpora účasti občanov na správe vecí verejných)		
Počiatkový stav Freedom House fondu k 1.1.2003	1,706,665	

príjem do Freedom House fondu	5,251	
splátky grantov a iné výdaje z Freedom House fondu	1,606,199	
Zostatok Freedom House fondu ku 31.12.2003		<u>105,717</u>

FRIENDS OF SLOVAKIA fond

Organizovanie podujatí zameraných na prehľbovanie vzťahov medzi Slovenskou republikou a USA v oblasti kultúry, športu, ekonomiky a demokracie

Počiatoč.stav Friends of Slovakia fondu k 1.1.2003	1,766,138	
príjem do Friends of Slovakia fondu	480,347	
výdaj z Friends of Slovakia fondu	812,054	
Zostatok Friends of Slovakia fondu ku 31.12.2003		<u>1,434,432</u>

Fond ZAMESTNANCOV Nadácie Pontis

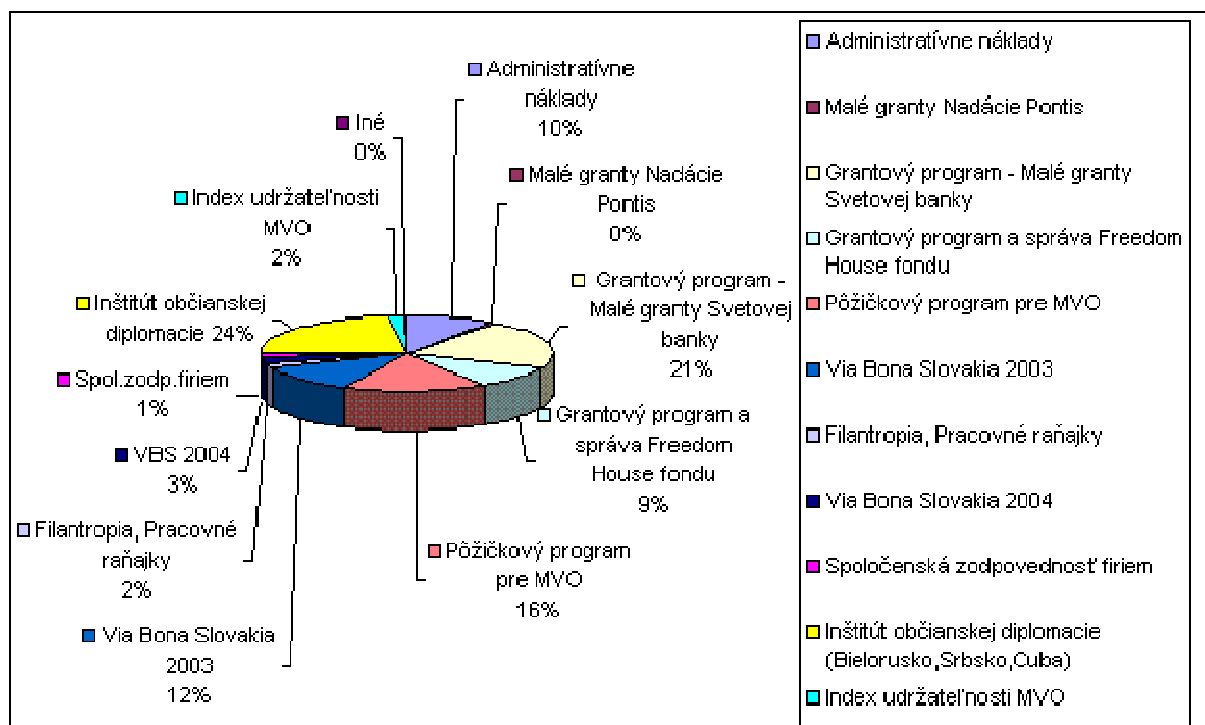
Podpora aktivít zameraných na posilňovanie demokracie prehľbovaním občianskeho povedomia a výmenou skúseností na Slovensku aj v zahraničí.

		<u>45,387</u>
Spolu nadačné fondy ku 31. 12. 2003		<u>1,585,536</u>

Verejná zbierka na pomoc rodinám Kubánskych disident.

Spolu vyzbierané príspevky ku 31. 12. 2003	88,716
Odozvané 2 rodinám po \$200	-13,582

Stav zbierky ku 31. 12. 2003	<u>75,134</u>
-------------------------------------	----------------------

Statement of Profit and Loss 31. 12. 2003 (v tis. Sk)

AKTÍVA		brutto oprávky netto		
A.	Majetok spolu	1,821	1647	174
1.	Dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0
2.	Dlhodobý hmotný majetok	1,821	1,647	174
	Stroje, prístroje a zariadenia	1,546	1,372	174
	Dopravné prostriedky	153	153	0
	Drobný dlhodobý hmotný majetok	122	122	0
3.	Finančné investície	0	0	0
B.	Obežné aktíva	9,399	0	9399
1.	Zásoby	0	0	0
2.	Dlhodobé pohľadávky	0	0	0
3.	Krátkodobé pohľadávky	447	0	447
	Pohľadávky z obchodného styku	447	0	447
4.	Finančný majetok	8,744	0	8744
	Pokladnica	40	0	40
	Bankové účty	8,704	0	8704
5.	Prechodné účty aktív	208	0	208
	Náklady budúcich období	166	0	166
	Príjmy budúcich období	42	0	42
AKTÍVA CELKOM		9,573	0	9573
PASÍVA				
				Účtovné obdobie
A.	Vlastné zdroje krytia stálych a obežných aktív			8,813
1.	Fondy organizácie			8,813
	Základné imanie			500
	Fondy účtovnej jednotky			8,313
2.	Výsledok hospodárenia			0
B.	Cudzie zdroje			760
1.	Zákonné rezervy			0
2.	Dlhodobé záväzky			13
	Sociálny fond			13
3.	Krátkodobé záväzky			737
	Záväzky z obchodného styku			682
	Záväzky voči zamestnancom			30
	Zúčtovanie s inštitúciami sociálneho zabezpečenia			20
	Daňové záväzky			5
4.	Bankové výpomoci a pôžičky			0
5.	Prechodné účty pasívne			10
	Výdavky budúcich období			10
PASÍVA CELKOM				9573

Výkaz ziskov a strát k 31. 12. 2003
(v tis. Sk)

	<i>Nezdaňovaná činnosť</i>	<i>Zdaňovaná činnosť</i>
501Spotreba materiálu	235	
502Spotreba energie	123	
511Opravy a udržiavanie	92	
512Cestovné	506	
518Ostatné služby	3,186	
521Mzdové náklady	444	
524Zákonné sociálne poistenie	162	
527Zákonné sociálne náklady	19	
541Zmluvné pokuty a penále	2	
545Kurzové straty	965	
546Dary	44	
549Iné ostatné náklady	55	
551Odpisy dlhodobého nehmotného a hm.majetku	141	
562Poskytnuté príspevky iným účt.jednotkám	2,209	
563Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	1	
Účtovná trieda 5 - náklady celkom	8,184	
602Tržby z predaja služieb	0	
604Tržby za predaný tovar	0	
644Úroky	0	131
645Kurzové zisky	352	
649Iné ostatné výnosy	484	
662Priятé príspevky od iných organizácií	7,235	
Účtovná trieda 6 - výnosy celkom	8,071	131
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-113	131
591Daň z príjmov (z bankových úrokov)		18
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK po zdanení	-113	113

VÝSLEDOK AUDÍTORSKÉHO OVERENIA

ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Nadácie Pontis

Na základe vykonaného overenia predložených účtovných dokladov a ročnej účtovnej závierky k 31.12.2003 a ostatných písomností overovanej účtovnej jednotky, ako aj na základe získaných informácií a poznatkov konštatujem, že **predložená účtovná závierka k 31.12.2003**

- je zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve
nadväzuje na účtovné knihy
zobrazuje celkovú majetkovú situáciu preverovanej účtovnej jednotky.

Na základe uvedeného vyslovuje audítor výrok:

BEZ VÝHRAD.

V Bratislave, dňa 29. januára 2004

Lenka Belušiková
Ing. Lenka Belušiková
Audítor č. 777

Zoznam článkov o Nadácii Pontis v roku 2003

SME 08/01/2003

"Najťažší väzeň ostrova slobody"

(rozhovor s kubánskym disidentom Vladimirom Rocom, nedávno prepusteným z väzenia)

Autor: Milan Nič, Nadácia Pontis

SME 24/01/2003

"Ako ste mohli tak rýchlo stratiť pamäť?"

(rozhovor s najznámejším kubánskym disidentom O. Payom)

- spomínaná Nadácia Pontis

PRAVDA 24/01/2003

"Za slobodu sa bojuje doma"

(rozhovor s najznámejším kubánskym disidentom O. Payom)

- spomínaná Nadácia Pontis

FORMÁT, č. 5/2003

"Svet vidí iba Fidela Castra"

(rozhovor s najznámejším kubánskym disidentom O. Payom)

- spomínaná Nadácia Pontis

NOTA BENE, Marec 2003, č. 18

Kuba - ostrov neslobody

- článok Milana Niča

SME 05/05/2003

Kuba: Castro rozbil opozíciu a šíri strach

- citované vyjadrenie Milana Niča z Nadácie Pontis

SME 07/05/2003

Castro dostane od Slovákov list

- vyhlásenie 20 slovenských osobností vzniklo na podnet Nadácie Pontis a združenia Človek v ohrození

SME 07/05/2003

Ministerstvo veľvyslanca z Kuby zatiaľ neodvolá

- vyjadrenie Milana Niča z Nadácie Pontis

SME 11/06/2003

Diplomatické sankcie proti Kube

- SR sa pripojila k rozhodnutiu EÚ, vyjadrenie Milana Niča z Nadácie Pontis

SME 24/06/2003

Fico navštívil Lukašenkov režim
- vyjadrenie Milana Niča z Nadácie Pontis

PRAVDA 18/09/2003

"Vznikol výbor na pomoc disidentom na Kube"
- jeho vznik iniciovali Nadácia Pontis a združenie Človek v ohrození

Spravodajstvo TA3, 19/09/2003

"Začala sa zbierka pre rodiny kubánskych disidentov"

SME 13/10/2003

"V Strednej Ázii prenasledujú opozíciu ako teroristov"
- vyjadrenie Balázsa Jarábika z Nadácie Pontis o aktuálnej situácii v Strednej Ázii

Žurnál Rádia Twist, 12:00 04/12/2003

- rozhovor s Balázsom Jarábikom z nadácie Pontis o politickej zmene v Gruzínsku.

-"Rozvojová pomoc: slovenské mimovládne organizácie sú pripravené"
Trend 04/12/2003

Téma dňa - MVO za ľudské práva vo svete

TA3, 21:47 09/12/2003

-- v štúdiu ako hosť Milan Nič z Nadácie Pontis

Noviny STV

STV 19:30 10/12/2003

"Dva výbory slovenského parlamentu a nadácia Pontis otvorili v deň ľudských práv diskusiu o vzťahu Slovenska ku krajinám s totalitnými režimami."

SME 11/12/2003

Slovensko by malo iným vrátiť to, čo dostávalo, keď bolo treba
(O diskusii na pôde parlamentu v deň ľudských práv)

Správna rada Nadácie Pontis:

Dr. Juraj Alner

novinár

Paneurópska únia

Prof. JUDr. Peter Blaha, CSc.

rektor

Trnavská univerzita

JUDr. Pavol Erben

advokát

Ing. Jan Orlovsky

riaditeľ

Západoslovenská energetika, člen skupiny Aon

PhDr. Livia Osvaldova, CSc.

Riaditeľka

Trenkwalder Management Partners Group

Ing. Frantisek Ruzicka - President

Riaditeľ odboru koordinácie EÚ záležitostí

Ministerstvo zahraničných vecí

Dipl. Ing. Viktor Tegelhoff, CSc.

Člen predstavenstva

Gerling Insurance

Zamestnanci

Lenka Surotchak
Director

Milan Nič
Programový manažér, Inštitút občianskej diplomacie

Dáša Maňková
koordinátorka programu Filantropia

Jana Ružická
koordinátorka programu CSR

Balázs Jarábik
koordinátor programu, Inštitút občianskej diplomacie

Monika Holečková
koordinátor programu, Inštitút občianskej diplomacie

Daniela Snyder (do 1. 7. 2004)
Office Manager

Martina Horáková
Office Manager

Gabriela Zúbriková
Finančný riaditeľ

Marek Prachár (do 31.1. 2003)
Finančný riaditeľ

Nadácia Pontis

**Grösslingova 4
811 09 Bratislava, Slovensko**

Tel: +421-2-5296 2215

+421-2-5296 2231

Fax: +421-2-5263 2362

Mail: pontis@pontisfoundation.sk

martina@pontisfoundation.sk